

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

Ákvörðun um útnefningu fyrirtækis með umtalsverðan markaðsstyrk og álagningu kvaða á markaði fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum farsímanetum (markaður 15)

Póst- og fjarskiptastofnun (PFS) hefur með vísan til 17. gr. fjarskiptalaga nr. 81/2003 ásamt síðari breytingum nr. 78/2005, greint heildsölumarkað fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum farsímanetum (markaður 15). Með bréfi, dags. 8. júlí 2005, voru drög að greiningu á markaði 15 send til fjarskiptafyrirtækja og þeim boðið að gera athugasemdir við markaðsgreininguna og niðurstöðurnar. Eftirfarandi aðilar sendu inn athugasemdir við frumdrögin: Og fjarskipti hf.¹ (Vodafone), Samkeppniseftirlitið og Síminn hf. Greining á markaði 15 var uppfærð í samræmi við þær athugasemdir sem teknar voru til greina, auk þess sem öll tölfræði var uppfærð í samræmi við nýjustu tölur.

Með bréfi, dags. 24. ágúst 2006, tilkynnti PFS til Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) lokadrög að ákvörðun um markað 15 í samræmi við 1. mgr. 7. gr. laga um Póst- og fjarskiptastofnun nr. 69/2003 og tilmæli ESA um tilkynningu skv. 7. gr. rammtilskipunar². Með bréfi, dags. 8. september 2006, voru lokadrög að ákvörðun um markað 15 ásamt viðaukum send til fjarskiptafyrirtækja og þeim veitt tækifæri til að koma að frekari athugasemdum. Engar athugasemdir við lokadrögin bárust frá fjarskiptafyrirtækjum. Með bréfi, dags. 28. september 2006, bárust PFS athugasemdir ESA við framangreind drög. Þar sem innanlandssamráð um lokadrögin fór fram á sama tíma og ESA var með þau til skoðunar, minnti ESA á að einhverjar efnisbreytingar á drögum vegna viðbótar athugasemda frá hagsmunaaðilum myndu krefjast þess að PFS þyrfti að tilkynna drögin að nýju. ESA gerði einnig athugasemdir við 35. gr. fjarskiptalaga og fyrirhugaðar áætlanir PFS að beita 4. mgr. 35. gr. sömu laga. ESA hefur áhyggjur af því hvort 35. gr. samræmist EES-rétti. ESA lítur svo á að PFS túlki 4. mgr.

---

¹ Nú Og fjarskipti ehf.

² Tilmæli Eftirlitsstofnunar EFTA frá 14. júlí 2004 um tilkynningar, fresti og samráð sem kveðið er á um í 7. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2002/21/EB um sameiginlegan regluramma um rafræn fjarskiptanet og -þjónustu (nr. 193/04/COL), EES-viðbætur nr. 21, frá 27.4.2006 (íslensk útgáfa).

35. gr. svo að hún takmarki heimildir stofnunarinnar til að leggja á Símann á markaði 15 skyldu um að bjóða fullan aðgang fyrir innanlandsreiki skv. 28. gr. fjarskiptalaga.

PFS ákvað að taka tillit til framangreindra athugasemda ESA og endurskoðaði lokadrög að ákvörðun um markað 15 og uppfærði viðeigandi viðauka í samræmi við það. Af því tilefni lagði PFS lokadrög að ákvörðun um markað 15 ásamt viðaukum fram að nýju til samráðs fyrir fjarskiptafyrirtæki, með bréfi, dags. 9. nóvember 2006, auk þess að tilkynna þau til ESA á sama tíma í samræmi við 1. mgr. 7. gr. laga um Póst- og fjarskiptastofnun nr. 69/2003 og tilmæli ESA um tilkynningu skv. 7. gr. rammatilskipunar 2002/21/EB. Með bréfi, dags. 11. desember 2006, barst PFS svar ESA þar sem engar athugasemdir voru gerðar heldur einungis minnt á að allar efnisbreytingar vegna innanlandssamráðs um lokadrögin myndu krefjast þess að PFS þyrfti að tilkynna drögin að nýju. Síminn hf. og IP fjarskipti ehf. sendu inn athugasemdir. Það var mat PFS að athugasemdirnar gæfu ekki tilefni til að breyta framgreindum lokadrögum að ákvörðun um markað 15 og var þeim því svarað sérstaklega í skjali sem er að finna í viðauka D.

Uppfærð greining á markaði 15 er að finna í viðauka A með ákvörðun þessari. Í viðauka B með ákvörðun þessari er að finna upplýsingar um alþjóðlegan verðsamanburð og innlenda verðþróun á smásölumarkaði fyrir farsímaþjónustu á Íslandi. Athugasemdirnar sem bárust frá hagsmunaaðilum við frumdrög að greiningu á markaði 15 hafa verið flokkaðar saman eftir efni, köflum og málsgreinum og er þeim svarað í viðauka C með ákvörðun þessari. Athugasemdir sem bárust við lokadrög að ákvörðun um markað 15 og svör við þeim er að finna í viðauka D. Athugasemdir og svarbréf ESA er að finna í viðauka E með ákvörðun þessari.

1 Útnefning fyrirtækis með umtalsverðan markaðsstyrk

Með hliðsjón af skilgreiningu og greiningu á samkeppni á markaði 15 og í samræmi við 2. mgr. 17. gr. sbr. 18. gr. fjarskiptalaga hefur PFS ákveðið að útnefna Símann hf., (kt. 500269-6779), með umtalsverðan markaðsstyrk á eftirfarandi mörkuðum:

- Heildsölumarkaði fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum GSM farsímanetum.
- Heildsölumarkaði fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum NMT farsímanetum.

Það er jafnframt niðurstaða PFS að Vodafone sé ekki lengur með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði. Í ljósi þess skal útnefning félagsins um umtalsverða markaðshlutdeild á farsíma markaði skv. eldri fjarskiptalögum nr. 107/1999 falla niður.

2 Álagning kvaða

Í samræmi við 27. gr. fjarskiptalaga hefur PFS ákveðið að leggja eftirfarandi kvaðir á Símann vegna útnefningar fyrirtækisins með umtalsverðan markaðsstyrk á framangreindum mörkuðum. Að mati PFS eru þessar kvaðir bæði í samræmi við þau markmið sem fram koma í ramma- og aðgangstilskipunum ESB og ákvæðum

fjarskiptalaga og viðeigandi fyrir það tímabil sem gert er ráð fyrir að líði þar til viðkomandi markaður verður greindur aftur. PFS telur að kvaðirnar séu til þess fallnar að auka samkeppni á viðkomandi markaði. Varðandi nánari umfjöllun um kvaðirnar þá vísar PFS til uppfærðar greiningar á markaði 15.

2.1 Kvaðir á markað fyrir aðgang og upphaf símtala í GSM farsímanet

PFS hefur ákveðið að leggja eftirfarandi kvaðir á Símann á heildsölumarkaði fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum GSM farsímanetum.

2.1.1 Kvöð um að veita aðgang að GSM farsímaneti

Með heimild í 28. gr. fjarskiptalaga er lögð sú kvöð á Símann að verða við eðlilegum og sanngjörnum beiðnum um aðgang að GSM farsímaneti og þjónustu á heildsölustigi. Síminn skal m.a. verða við eðlilegum og sanngjörnum beiðnum um:

- innanlands reiki
- samnýtingu eða samhýsingu
- aðgang til endursölu og
- sýndarnetsaðgang.

Ákvæði í 4. mgr. 35. gr. fjarskiptalaganna gildir ekki þegar um er að ræða reikiaðgang á grundvelli e. liðs 2. mgr. 28. gr. fjarskiptalaga. Símanum er því ekki heimilt að bera fyrir sig undanþágu 4. mgr. 35. gr. fjarskiptalaga og skal veita aðgang að öllum GSM-farsímastöðvum sem sanngjarnt og eðlilegt er að veita aðgang að, án tillits til þess hvenær þær voru teknar í notkun. Um frekari rökstuðning vísast til umfjöllunar um innanlandsreiki í kafla 7.4.1.1 í viðauka A með ákvörðun þessari.

Samningum um aðgang og upphaf símtala í GSM farsímanet Símans skal ljúka innan eðlilegra tímamarka og án óþarfa tafa. Ef Síminn hafnar beiðni um aðgang þá skal félagið gefa umsækjandanum skriflega og rökstudda ástæðu fyrir höfnuninni. Heildsöluaðgang sem Síminn hefur þegar veitt að GSM farsímaneti sínu má ekki draga til baka.

2.1.2 Kvöð um jafnræði

Með heimild í 30. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um jafnræði bæði hvað varðar verð og önnur skilyrði. Jafnræðiskvöðin skal gilda fyrir allar tegundir af heildsöluaðgangi, þ.á.m. innanlandsreiki, endursölu, sýndarnet, samhýsingu og samnýtingu. Sú deild Símans sem sér um veitingu aðgangs skal vera aðgreind frá öðrum deildum fyrirtækisins og skal veita öllum sambærilega þjónustu. Miðlun upplýsinga frá deildinni skal vera með sambærilegum hætti til óskyldra aðila og til annarra deilda fyrirtækisins. Meðferð upplýsinga sem Síminn öðlast við gerð samninga um aðgang skal vera í samræmi við 26. gr. fjarskiptalaga.

2.1.3 Kvöð um gagnsæi

Með heimild í 29. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um gagnsæi og að útbúa og birta viðmiðunartilboð fyrir innanlands reiki, endursölu og sýndarnet og birta upplýsingar um einkenni netsins, skilmála og skilyrði fyrir afhendingu og notkun, verðskrá og bókhaldsupplýsingar fyrir GSM farsímasvið sitt.

2.1.4 Kvöð um bókhaldslegan aðskilnað

Með heimild í 31. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um bókhaldslegan aðskilnað. Slíkur aðskilnaður skal fela í sér að lágmarki að annars vegar heildsala og hins vegar smásala GSM farsímasviðs sé bókhaldslega aðskilin frá öðrum rekstri. Heildsöluverð Símans og verð innan fyrirtækisins skal vera gagnsætt, m.a. til að koma í veg fyrir óréttmætar niðurgreiðslur. Reynist bókhaldslegur aðskilnaður Símans ekki fullnægjandi áskilur PFS sér rétt til að leggja síðar fram kröfur um frekari bókhaldslegan aðskilnað.

Síminn skal aðgreina í bókhaldi sínu tekjur, gjöld, fjármuni og fjármagn fyrir GSM farsímanet sitt. Símann skal afhenda PFS árlega sérgreindan rekstrar- og efnahagsreikning fyrir heildsölu og smásölu ásamt yfirliti yfir skiptingu á óbeinum kostnaði sem ekki er hægt að heimfæra með samanburði við aðra kostnaðarliði. Ofangreind yfirlit þurfa að hafa borist stofnuninni fyrir 1. apríl ár hvert fyrir árið á undan.

2.1.5 Kvöð um eftirlit með gjaldskrá

Með heimild í 32. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um eftirlit með gjaldskrá. Símann skal birta í viðmiðunartilboði fyrir aðgang að GSM farsímaneti sínu og þjónustu aðgangsverð fyrir endursölu, sýndarnet og innanlands reiki. Verð fyrir aðgang til endursölu og fyrir sýndarnet skal reiknaður með smásölu mínus aðferðinni fyrst um sinn. Smásala mínus skal vera að lágmarki 35% miðað við hreinan sýndarnetsaðgang og að lágmarki 25% fyrir endursöluaðgang miðað við eðlilegan rekstrarkostnað og hæfilegan hagnað. Prósentan skal svo vera breytileg eftir því hversu mikill aðgangur að innviðum farsímanetsins er keyptur. Að svo stöddu leggur PFS ekki skyldur á Símann að kostnaðargreina verð fyrir aðgang fyrir innanlandsreiki og samnýtingu og samhýsingu. PFS áskilur sér hins vegar rétt til að leggja skyldu á Símann um að kostnaðargreina verð fyrir innanlands reiki og samnýtingu og samhýsingu, ef frjálsir samningar takast ekki.

Komi í ljós að ákvörðun verðs samkvæmt smásölu mínus aðferðinni beri ekki fullnægjandi árangur áskilur PFS sér rétt til að leggja þá skyldu á Símann að kostnaðargreina aðgangsverð í samræmi við LRIC aðferðafræðina eða aðra kostnaðargreiningaraðferð sem PFS telur henta best.

Til að fylgjast með breytingum á heildsölugjaldskrá setur PFS það skilyrði að öll ný heildsöluverð Símans og breytingar á þeim séu tilkynnt til PFS. Ný heildsöluverð öðlast ekki gildi nema með fyrirfram samþykki PFS. Sé heildsölugjaldskrá byggð á smásölugjaldskrá Símans er nauðsynlegt að gjaldskrárnar breytist samtímis.

2.2 Kvaðir á markað fyrir aðgang og upphaf símtala í NMT farsímanet

PFS hefur ákveðið að leggja eftirfarandi kvaðir á Símann á heildsölumarkaði fyrir aðgang og upphaf símtala í almennum NMT farsímanetum.

2.2.1 Kvöð um að veita aðgang að NMT farsímaneti

Með heimild í 28. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann að verða við eðlilegum og sanngjörnum beiðnum um aðgang til endursölu að NMT farsímaneti og þjónustu. Samningum um endursölu á aðgangi og upphafi símtala í NMT farsímaneti Símans skal ljúka innan eðlilegra tímamarka og án óþarfa tafa.

2.2.2 Kvöð um jafnræði

Með heimild í 30. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um jafnræði bæði hvað varðar verð og önnur skilyrði.

2.2.3 Kvöð um gagnsæi

Með heimild í 29. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um gagnsæi og félagið skyldað til að birta upplýsingar um endursöluverð á NMT þjónustu.

2.2.4 Kvöð um eftirlit með gjaldskrá

Með heimild í 32. gr. fjarskiptalaga er lögð kvöð á Símann um eftirlit með gjaldskrá. Síminn skal veita heildsöluaðgang að NMT farsímaþjónustu til endursölu. Aðgangsverðið skal reikna sky. smásöluverð mínus aðferðinni. Komi aðilar sér ekki saman um verð fyrir aðgang að NMT farsímanetinu áskilur PFS sér rétt til að ákveða þau með smásölu mínus aðferðinni.

3 Gildistaka ákvörðunar og kæruleið

Ákvörðun þessi tekur gildi frá þeim degi sem hún birt og verður í gildi þar til annað er ákveðið af Póst- og fjarskiptastofnun.

Ákvörðun þessi er kæránleg til úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála, sbr. 13. gr. laga nr. 69/2003, um Póst- og fjarskiptastofnun. Kæran skal berast úrskurðarnefnd innan fjögurra vikna frá því viðkomandi varð kunnugt um ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar.

Reykjavík, 5. febrúar 2007

Hrafnkell V. Gíslason

Jóhanna H. Halldórsdóttir

Meðfylgjandi:

Viðauki A – greining á markaði 15

Viðauki B – verðsamanburður

Viðauki C - niðurstöður úr samráði vegna markaðs 15

Viðauki D – niðurstöður úr samráði um lokadrög að ákvörðun um markað 15

Viðauki E – athugasemdir ESA

Afrit til:

Samkeppniseftirlitið

ESA